

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Literatura	XIII
Wprowadzenie	XV
PRAWO SOCJALNE MIĘDZYNARODOWE – ZAGADNIENIA TEORETYCZNE	1
1. Pojęcie prawa socjalnego międzynarodowego	1
2. Źródła międzynarodowego prawa socjalnego	2
2.1. Normy międzynarodowe	3
2.2. Normy ponadnarodowe	4
2.3. Konwencje multilateralne	5
2.4. Prawo krajowe	5
2.5. Normy kolizyjne prawa socjalnego międzynarodowego	6
2.5.1. Pojęcie normy kolizyjnej	6
2.5.2. Systematyka norm kolizyjnych	6
2.5.3. Przepisy kolizyjne w prawie wewnętrznym. Podleganie ubezpieczeniom społecznym zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych	8
3. Podleganie ubezpieczeniom społecznym obywateli polskich zatrudnionych za granicą	11
4. Podleganie ubezpieczeniom społecznym cudzoziemców zatrudnionych w Polsce	15
5. Przepisy kolizyjne dotyczące osób prowadzących działalność gospodarczą	16
6. Ubezpieczenie zdrowotne obywateli polskich zatrudnionych za granicą i cudzoziemców zatrudnionych w Polsce	17
6.1. Podstawy prawne	17
7. Cudzoziemiec w Polsce	20
ZASADY OPEŁACANIA I ROZLICZANIA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA ZA OBYWATELI POLSKICH ZATRUDNIONYCH ZA GRANICĄ I CUDZOZIEMCÓW ZATRUDNIONYCH W POLSCE	23
1. Podstawy prawne	23
2. Składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne obywateli polskich zatrudnionych za granicą	28
2.1. Przychód	29
2.2. Wyłączenie niektórych przychodów	29
2.3. Wyłączenie równowartości diet	30
2.4. Wyłączenie należności z tytułu podróży służbowych	31
2.5. Wysokość składek	32
2.6. Finansowanie składek	32

2.7. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	33
2.8. Wysokość składki	33
2.9. Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	34
2.10. Terminy i procedury	34
2.11. Procedura w przypadku niepodlegania w Polsce ubezpieczeniom społecznym	35
2.12. Ubezpieczenie dobrowolne	35
3. Składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za cudzoziemców zatrudnionych w Polsce	37
3.1. Ubezpieczenia społeczne	37
3.2. Ubezpieczenie zdrowotne	39
4. Przepisy kolizyjne w niemieckim prawie ubezpieczeń społecznych – inspiracja dla polskiego ustawodawcy	40
4.1. Zasada terytorialności niemieckiego prawa ubezpieczeń społecznych i wyjątki od tej zasady	41
4.2. Pierwszy wyjątek: § 5 SGB IV (tzw. <i>Einstrahlung</i>)	42
4.3. Integracja pracownika w przedsiębiorstwie (<i>Eingliederung des Beschäftigten in Betrieb</i>)	42
4.4. Ograniczenie oddelegowania w czasie	44
OKREŚLENIE WŁAŚCIWEGO USTAWODAWSTWA W PRAWIE WSPÓLNOTOWYM .	47
1. Wprowadzenie – system koordynacyjny rozporządzeń unijnych	47
2. Przepisy kolizyjne w rozporządzeniu unijnym	49
2.1. Kogo dotyczą przepisy?	49
2.2. Zasada ogólna: podleganie jednemu prawodawstwu	51
2.3. Osoby wykonujące pracę najemną	51
2.3.1. Zasada terytorialności	51
2.3.2. Wyjątki od zasady terytorialności	52
2.4. Pracownicy wysłani	52
2.5. Oddelegowanie	52
2.6. Usługi świadczone w kraju	59
2.7. Zmiany w trakcie delegowania	59
2.8. Przedłużenie oddelegowania	60
2.9. Wykonywanie pracy najemnej na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich	60
2.10. Osoby wykonujące pracę na własny rachunek	62
2.10.1. Zasada terytorialności	62
2.10.2. Wyjątki od zasady terytorialności	62
2.10.3. Czasowe wykonywanie czynności na terytorium innego państwa członkowskiego	62
2.10.4. Wykonywanie pracy na własny rachunek na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich	62
2.11. Wykonywanie działalności na własny rachunek równocześnie w kilku państwach członkowskich	63

2.12. Zasady stosowane do osób wykonujących jednocześnie pracę najemną i pracę na własny rachunek na terytoriach różnych państw członkowskich	63
2.12.1. Podleganie przepisom o ubezpieczeniach społecznych w jednym państwie	63
2.12.2. Ubezpieczenia społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą	64
2.12.3. Zasada ogólna	64
2.12.4. Wyjątki od zasady ogólnej	64
3. Przejście ze stosowania rozporządzenia Nr 1408/71 na rozporządzenie Nr 883/2004	65
KOMENTARZ DO PRZEPISÓW TYTUŁU II ROZPORZĄDZENIA Nr 883/2004	67
1. Wprowadzenie	70
2. Normy kolizyjne w rozporządzeniu Nr 883/2004	70
3. Cele przepisów kolizyjnych	71
4. Łączniki w przepisach kolizyjnych prawa wspólnotowego	72
5. Łączniki w szczególnych przypadkach uregulowanych w art. 12–16 rozporządzenia	72
6. Wspólnotowe przepisy kolizyjne w systemie norm prawa międzynarodowego socjalnego	74
7. Korygująca i uzupełniająca rola art. 16 rozporządzenia (tzw. uregulowania wyjątkowego)	74
8. Stosowanie przepisów Tytułu II rozporządzenia w przypadku zatrudnienia poza obszarem WE	74
9. Podsumowanie	78
10. Cel normy art. 11 rozporządzenia Nr 883/2004	80
11. Znaczenie pojęcia „praca najemna”	93
12. Odesłanie do przepisów poszczególnych państw członkowskich	94
13. Ustalenie definicji pracownika w poszczególnych systemach ubezpieczeń społecznych	100
14. Definicja osoby pracującej na własny rachunek	110
14.1. Osoba pracująca na własny rachunek a pracownik	110
14.2. Definicja osoby pracującej na własny rachunek w orzecznictwie ETS	111
15. Definicja miejsca zamieszkania	115
15.1. Definicja zawarta w art. 1 lit. j	115
15.2. Znaczenie i zadania pojęcia miejsca zamieszkania	115
15.3. Miejsce zamieszkania a miejsce zwykłego pobytu	116
16. Łącznik stosunku zatrudnienia (art. 11 ust. 3 lit. a)	118
17. Postanowienia szczególne dotyczące działalności na własny rachunek (art. 11 ust. 3 lit. a)	123
18. Postanowienia szczególne dotyczące marynarzy (art. 11 ust. 4 rozporządzenia Nr 883/2004)	124

19. Postanowienia dotyczące urzędników i osób o równorzędnym statusie (art. 11 ust. 3 lit. b)	125
20. Postanowienia szczególne dotyczące osób w służbie wojskowej i zastępczej służbie wojskowej	127
21. Regulacja art. 11 ust. 3 lit. e	128
22. Główne założenia Decyzji Komisji Administracyjnej Nr A2	135
23. Cel normy art. 12 rozporządzenia Nr 883/2004	137
24. Wysłanie (art. 12 ust. 1)	138
24.1. Przesłanki wysłania	138
24.2. Zatrudnienie w celu wysłania	139
24.3. Cel regulacji dotyczącej wysłania	141
24.4. Wyłączenie stosowania art. 12 ust. 1	141
24.5. Pracownicy miejscowi	141
24.6. Kontynuacja stosunku zatrudnienia z wysyłającym pracodawcą	142
24.7. Wysłanie do spółek zależnych, przedstawicielstw i oddziałów	142
24.8. Stany faktyczne przemawiające za przyjęciem wysłania w rozumieniu art. 12 ust. 1	142
24.9. Użyczanie pracowników (leasing pracowniczy)	143
24.10. Wyrok w sprawie <i>Fitzwilliam</i>	146
24.11. Wyrok w sprawie <i>Plum</i>	153
24.12. Ograniczenie wysłania w czasie	156
24.13. Wysłanie w miejsce innego pracownika	156
24.14. Wysłanie powyżej 24 miesięcy	157
24.15. Zaświadczenie	158
25. Postanowienia dotyczące osób pracujących zwykle w kilku państwach członkowskich	159
26. Tymczasowe ustawodawstwo	166
27. Prowadzenie działalności na własny rachunek	167
27.1. Cel normy art. 12 i 13 rozporządzenia Nr 883/2004	167
27.2. Przejściowy pobyt w innym państwie członkowskim	168
27.3. Osoby wykonujące działalność na własny rachunek w kilku państwach członkowskich	169
28. Wykonywanie pracy i działalności na własny rachunek	170
28.1. Cel normy art. 13 ust. 3 rozporządzenia Nr 883/2004	170
28.2. Cel normy art. 13 ust. 5 rozporządzenia Nr 883/2004	171
28.3. Cel normy art. 13 ust. 4 rozporządzenia Nr 883/2004	174
28.4. Cel normy art. 14 rozporządzenia Nr 883/2004	175
28.5. Zbieg ubezpieczenia dobrowolnego i ubezpieczenia obowiązkowego	175
28.6. Cel normy art. 15 rozporządzenia Nr 883/2004	177
28.7. Pracownicy pomocniczy Wspólnot Europejskich	178
28.8. Cel normy art. 16 ust. 1 rozporządzenia Nr 883/2004	179
28.9. Strony porozumienia	180
28.10. Charakter prawny porozumień	180

28.11. Treść porozumień	180
28.12. Cel normy 16 ust. 2 rozporządzenia Nr 883/2004	182
29. Współpraca między instytucjami	183
30. Rozszerzenie stosowania przepisów rozporządzeń wspólnotowych na obywateli państw trzecich	185
31. Przepisy kolizyjne zawarte w umowach bilateralnych	186
31.1. Reguły kolizyjne zawarte w umowie z Jugosławią z 1958 r.	187
31.1.1. Podstawy prawne	187
31.1.2. Zasada ogólna	187
31.1.3. Wyjątki	187
31.2. Przepisy kolizyjne zawarte w umowie z Libią	188
31.2.1. Podstawy prawne	188
31.2.2. Zasada ogólna	188
31.3. Przepisy kolizyjne zawarte w umowie z Macedonią	189
31.3.1. Podstawy prawne	189
31.3.2. Zasada ogólna	189
31.3.3. Wyjątki od zasady ogólnej	189
31.3.4. Uregulowanie wyjątkowe	190
31.4. Przepisy kolizyjne zawarte w umowie z Kanadą	191
31.4.1. Podstawy prawne	191
31.4.2. Zasada ogólna	191
31.4.3. Zasady szczególne	191
31.4.4. Uregulowanie wyjątkowe	191
31.5. Przepisy kolizyjne zawarte w umowie z USA	191
31.5.1. Podstawy prawne	191
31.5.2. Zasada ogólna	192
31.5.3. Przepisy szczególne	192
31.5.4. Uregulowanie wyjątkowe	193
Indeks rzeczowy	195